

ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

18005, м. Черкаси, бульвар Шевченка, 307, тел. канцелярії (0472) 31-21-49, inbox@ck.arbitr.gov.ua

РІШЕННЯ ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

14 липня 2020 року, м. Черкаси

Справа №925/790/17 (925/580/20)

Вх.суду №7125/20 від 12.05.2020

Господарський суд Черкаської області

у складі головуєчого судді Хабазні Ю.А.,

із секретарем судового засідання Безверхою І.М.,

у судові засідання не з'явилися: представники від позивача, відповідача,

розглянувши у відкритому судовому засіданні у м. Черкаси у приміщенні суду позовну заяву від 08.05.2020

позивача, боржника у особі ліквідатора банкрута,

до відповідача, Товариства з обмеженою відповідальністю "Райд ЛТД"

про стягнення грошових коштів у сумі 297949,52 грн.

у справі за заявою

ініціюючого кредитора, Головного управління ДФС у Черкаській області,

до боржника, фізичної особи – підприємця Омельченка Сергія Васильовича,

про неплатоспроможність фізичної особи

УСТАНОВИВ:

1. Боржником у особі керуючого реалізацією, арбітражного керуючого Титаренка Є.І., у межах справи про банкрутство подано позовну заяву від 08.05.2020 з вимогою стягнути з Товариства з обмеженою відповідальністю "Райд ЛТД" (вул.Смілянська, 118, кім.211, м.Черкаси, 18001, ідентифікаційний код 37754536) на користь фізичної особи-підприємця Омельченка Сергія Васильовича (вул.Седова, 35, кв.55, м.Черкаси, 18005, реєстраційний номер облікової картки платника податків 29761120751) заборгованість у сумі 297949,52 грн. (з яких: 150000,00 грн. – сума неповернутої фінансової допомоги; 137925,00 грн. – проценти за користування чужими грошовими коштами; 8280,00 грн. – пеня; 1294,52 грн. – 3% річних та 450,00 грн. – інфляційні втрати).

2. Вимоги обґрунтовані тим, що під час дослідження руху коштів по рахунку фізичної особи-підприємця Омельченка С.В. №26007001139212, відкритому у ПАТ КБ "Хрещатик", керуючим реалізацією майна боржника було встановлено факти перерахування платіжними дорученнями від 26.02.2015 №20 та від 27.02.2015 №21 боржником коштів відповідно у сумі 510000,00 грн. та у сумі 100,00 грн. на рахунок №26009001136901 у ПАТ КБ "Хрещатик", який належить ТОВ "Райд ЛТД", із зазначенням призначення

платежу: "Поворотна фінансова допомога Без ПДВ"; що ТОВ "Райд ЛТД" повернуло отриману ним фінансову допомогу у сумі 360100,00 грн., однак решта коштів у сумі 150000,00 грн. залишається неповернутою; що 22.01.2020 за №02-05/185 керуючий реалізацією майна боржника направив ТОВ "Райд ЛТД" та його керівнику Казачинському Є.В. вимогу про повернення фінансової допомоги у розмірі 150000,00 грн., відповіді на яку не отримав; що згідно з даними сайту ПАТ "Укрпошта" вказана вимога (поштове відправлення за трек-кодом №1801604526554) була отримана Казачинським Є.В. особисто 24.01.2020; що згідно з нормами Закону України "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні", Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 16.08.2006 №320 міжбанківський переказ виконується у строк до трьох операційних днів; що оскільки фінансова допомога у розмірі 510000,00 грн. була перерахована 26.02.2015, то відповідно кошти надійшли на банківський рахунок відповідача 01.03.2015 (протягом 3 операційних днів), оскільки фінансова допомога у розмірі 100,00 грн. була перерахована 27.02.2015, - відповідно кошти на банківський рахунок відповідача надійшли 02.03.2015 (протягом 3 операційних днів); що з дня отримання відповідачем коштів йому нараховано проценти за користування позикою відповідно до ст.1048 Цивільного кодексу України на суму 137 925,00 грн.; що з моменту вручення відповідачу вимоги від 22.01.2015 №02-05/185 про повернення коштів має бути нараховано пеню, яка на цей час складає 8280,00 грн., 3% річних, які складають 1294,52 грн. та інфляційних втрат, що складають 450,00 грн..

3. Одночасно позивач заявив клопотання про: відстрочення сплати судового збору за подання позову, у задоволенні якого ухвалою суду від 18.05.2020 було відмовлено; витребування від ПАТ КБ "Хрещатик" належним чином засвідчених копій платіжних доручень від 26.02.2015 №20 та від 27.02.2015 №21, яке ухвалою суду від 18.05.2020 було задоволено.

4. Ухвалами суду: від 18.05.2020 позовну заяву призначено для розгляду у підготовчому провадженні на 02.07.2020; від 02.07.2020 – підготовче провадження було закрито, позовну заяву призначено для розгляду по суті на 14.07.2020.

5. Учасники справи були належним чином повідомлені про час і місце розгляду справи, однак їх повноважні представники у судові засідання не з'явилися, про причини неявки до суду не повідомили.

Явка учасників справи обов'язковою не визнавалась.

Відповідно до ч.1 ст.202 ГПК України неявка у судові засідання будь-якого учасника справи, повідомленого належним чином про дату, час і місце судового засідання, не перешкоджає розгляду справи по суті, у зв'язку з чим суд розглянув справу за наявними в ній матеріалами без участі учасників справи, які не з'явилися.

6. При вирішенні поданої на розгляд заяви судом застосовуються положення Кодексу України з процедур банкрутства (далі – Кодекс).

Відповідно до ст.233 ГПК України у судовому засіданні приєднано до матеріалів справи вступну та резолютивну частини судового рішення.

7. Дослідивши наявні у справі докази суд встановив наступне.

26.02.2015 платіжним дорученням №20 фізична особа-підприємець Омельченко С.В. з належного йому рахунку №26007001139212, відкритого у ПАТ "КБ "Хрещатик", перерахував на рахунок №26009001136901 у ПАТ "КБ "Хрещатик", який належить ТОВ "Райд ЛТД", кошти у сумі 500000,00 грн., із зазначенням у призначенні платежу: "Поворотня фінансова допомога Без ПДВ" (а.с.36 т.6).

27.02.2015 платіжним дорученням №21 фізична особа-підприємець Омельченко С.В. з належного йому рахунку №26007001139212, відкритого у ПАТ "КБ "Хрещатик", перерахував на рахунок №26009001136901 у ПАТ "КБ "Хрещатик", який належить ТОВ "Райд ЛТД", кошти у сумі 100,00 грн., із зазначенням у призначенні платежу: "Поворотня фінансова допомога Без ПДВ" (а.с.37 т.6).

02.03.2015 згідно з випискою ПАТ "КБ "Хрещатик" про рух коштів по рахунку №26007001139212 фізичної особи-підприємця Омельченка С.В. за період з 19.03.2014 по 08.11.2016, позивач отримав від ТОВ "Райд ЛТД" кошти у сумі 150000,00 грн. із призначенням платежу: "Повернення фін.зворотньої допомоги Без ПДВ" (а.с.12,13,40,96 т.6).

03.03.2015 з рахунку ТОВ "Райд ЛТД" №26009001136901 на рахунок позивача було перераховано 150000,00 грн., призначення платежу: "Повернення фін.зворотньої допомоги Без ПДВ" (а.с.40, 96 т.6).

05.03.2015 позивач отримав від ТОВ "Райд ЛТД" кошти у сумі 60100,00 грн., призначенням платежу зазначено: "Повернення фін.зворотньої допомоги Без ПДВ" (а.с.12,13,40,97 т.6).

06.09.2017 постановою суду порушено провадження у справі про банкрутство фізичної особи-підприємця Омельченка С.В., визнано останнього банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

24.10.2019 ухвалою суду №2 введено процедуру погашення боргів боржника, керуючим реалізацією майна боржника призначено арбітражного керуючого Титаренка Є.І..

22.01.2020 позивач звернувся до відповідача та його керівника Казачинського Є.В. з вимогою за вих.№02-05/185 про повернення протягом тридцяти днів фінансової допомоги у сумі 150000,00 грн., відповіді на яку не отримав (а.с.17 т.6). Згідно з даними сайту ПАТ "Укрпошта" вказана вимога (поштове відправлення за трек-кодом №1801604526554) була отримана Казачинським Є.В. особисто 24.01.2020 (а.с.18,19 т.6).

12.05.2020 фізична особа-підприємець Омельченко С.В. звернувся до суду з позовом, що розглядається.

8. На підтвердження вказаних обставин у справі наявні наступні докази: виписка ПАТ "КБ "Хрещатик" по рахунку фізичної особи-підприємця Омельченка С.В. №26007001139212 за період з 25.02.2015 по 10.03.2015 (а.с.12 т.6); вимога від 22.01.2020 №02-05/185, направлена позивачем на адресу ТОВ "Райд ЛТД" та його керівника Казачинського Є.В., з доказами її надсилання та отримання адресатом (а.с.17-19 т.6); платіжне доручення від 26.02.2015 №20 на суму 510000,00 грн., призначення платежу: "Поворотня фінансова допомога Без ПДВ" (а.с.36 т.6); платіжне доручення від 27.02.2015 №21 на суму 100,00 грн.,

призначення платежу: "Поворотня фінансова допомога Без ПДВ" (а.с.37 т.6); виписка ПАТ "КБ "Хрешатик" по рахунку фізичної особи-підприємця Омельченка С.В. №26007001139212 за період з 19.03.2014 по 08.11.2016 (а.с.40 т.6).

Також позивачем надано суду: розрахунок процентів за користування чужими коштами (а.с.6 т.6); розрахунок пені за несвоєчасне виконання грошового зобов'язання 9а.с.9 т.6); розрахунок трьох процентів річних від простроченої суми (а.с.10 т.6); розрахунок інфляційних втрат (а.с.11 т.6);

9.Відповідно до ч.6 ст.12 Господарського процесуального кодексу України господарські суди розглядають справи про банкрутство у порядку, передбаченому цим Кодексом для позовного провадження, з урахуванням особливостей, встановлених Законом України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом".

Відповідно до Кодексу:

ч.1 ст.2. Провадження у справах про банкрутство регулюється цим Кодексом, Господарським процесуальним кодексом України, іншими законами України.

ч.2 ст.7. Господарський суд, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство, в межах цієї справи вирішує всі майнові спори, стороною в яких є боржник; спори з позовними вимогами до боржника та щодо його майна; (...) спори про визнання недійсними будь-яких правочинів, укладених боржником; (...) спори щодо інших вимог до боржника. (...) Господарський суд розглядає спори, стороною в яких є боржник, за правилами, визначеними Господарським процесуальним кодексом України. За результатами розгляду спору суд ухвалює рішення.

Згідно з нормами Цивільного кодексу України:

ч.1 і п.4 ч.2 ст.11. Цивільні права та обов'язки виникають із дій осіб, що передбачені актами цивільного законодавства, а також із дій осіб, що не передбачені цими актами, але за аналогією породжують цивільні права та обов'язки. Підставами виникнення цивільних прав та обов'язків, зокрема є: 1) договори та інші правочини;

ст.51. До підприємницької діяльності фізичних осіб застосовуються нормативно-правові акти, що регулюють підприємницьку діяльність юридичних осіб, якщо інше не встановлено законом або не впливає із суті відносин;

ст.205. Правочин може вчинятися усно або в письмовій (електронній) формі. Сторони мають право обирати форму правочину, якщо інше не встановлено законом. Правочин, для якого законом не встановлена обов'язкова письмова форма, вважається вчиненим, якщо поведінка сторін засвідчує їхню волю до настання відповідних правових наслідків. У випадках, встановлених договором або законом, воля сторони до вчинення правочину може виражатися її мовчанням;

ч.1, 2 ст.207, п.1 ч.1 ст.208 – правочин вважається таким, що вчинений у письмовій формі, якщо його зміст зафіксований в одному або кількох документах (у тому числі електронних), у листах, телеграмах, якими обмінялися сторони; правочин вважається таким, що вчинений у письмовій

формі, якщо воля сторін виражена за допомогою телетайпного, електронного або іншого технічного засобу зв'язку; правочин вважається таким, що вчинений у письмовій формі, якщо він підписаний його стороною (сторонами); правочин, який вчиняє юридична особа, підписується особами, уповноваженими на це її установчими документами, довіреністю, законом або іншими актами цивільного законодавства; належить вчиняти у письмовій формі правочини між фізичною та юридичною особою, крім правочинів, передбачених частиною першою статті 206 цього Кодексу;

ч.2 ст.530 – якщо строк (термін) виконання боржником обов'язку не встановлений або визначений моментом пред'явлення вимоги, кредитор має право вимагати його виконання у будь-який час. Боржник повинен виконати такий обов'язок у семиденний строк від дня пред'явлення вимоги, якщо обов'язок негайного виконання не впливає із договору або актів цивільного законодавства;

ст.625. Боржник не звільняється від відповідальності за неможливість виконання ним грошового зобов'язання; боржник, який прострочив виконання грошового зобов'язання, на вимогу кредитора зобов'язаний сплатити суму боргу з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми, якщо інший розмір процентів не встановлений договором або законом;

ч.1-3 ст.626. Договором є домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків; договір є одностороннім, якщо одна сторона бере на себе обов'язок перед другою стороною вчинити певні дії або утриматися від них, а друга сторона наділяється лише правом вимоги, без виникнення зустрічного обов'язку щодо першої сторони; договір є двостороннім, якщо правами та обов'язками наділені обидві сторони договору;

ст.628. Зміст договору становлять умови (пункти), визначені на розсуд сторін і погоджені ними, та умови, які є обов'язковими відповідно до актів цивільного законодавства;

ст.638, ч.1 ст.639. Договір є укладеним, якщо сторони в належній формі досягли згоди з усіх істотних умов договору; істотними умовами договору є умови про предмет договору, умови, що визначені законом як істотні або є необхідними для договорів даного виду, а також усі ті умови, щодо яких за заявою хоча б однієї із сторін має бути досягнуто згоди; договір укладається шляхом пропозиції однієї сторони укласти договір (оферти) і прийняття пропозиції (акцепту) другою стороною; договір може бути укладений у будь-якій формі, якщо вимоги щодо форми договору не встановлені законом;

ст.1046. За договором позики одна сторона (позикодавець) передає у власність другій стороні (позичальникові) грошові кошти або інші речі, визначені родовими ознаками, а позичальник зобов'язується повернути позикодавцеві таку ж суму грошових коштів (суму позики) або таку ж кількість речей того ж роду та такої ж якості; Договір позики є укладеним з моменту передання грошей або інших речей, визначених родовими ознаками;

ч.1 ст.1048. Позикодавець має право на одержання від позичальника процентів від суми позики, якщо інше не встановлено договором або законом.

Розмір і порядок одержання процентів встановлюються договором. Якщо договором не встановлений розмір процентів, їх розмір визначається на рівні облікової ставки Національного банку України; у разі відсутності іншої домовленості сторін проценти виплачуються щомісяця до дня повернення позики;

ч.1 і 3 ст.1049. Позичальник зобов'язаний повернути позикодавцеві позику (грошові кошти у такій самій сумі або речі, визначені родовими ознаками, у такій самій кількості, такого самого роду та такої самої якості, що були передані йому позикодавцем) у строк та в порядку, що встановлені договором. Якщо договором не встановлений строк повернення позики або цей строк визначений моментом пред'явлення вимоги, позика має бути повернена позичальником протягом тридцяти днів від дня пред'явлення позикодавцем вимоги про це, якщо інше не встановлено договором; позика вважається повернутою в момент передання позикодавцеві речей, визначених родовими ознаками, або зарахування грошової суми, що позичалася, на його банківський рахунок.

ч.1 ст.1050. Якщо позичальник своєчасно не повернув суму позики, він зобов'язаний сплатити грошову суму відповідно до статті 625 цього Кодексу (...);

ч.1 і 2 ст.1212. Особа, яка набула майно або зберегла його у себе за рахунок іншої особи (потерпілого) без достатньої правової підстави (безпідставно набуте майно), зобов'язана повернути потерпілому це майно; особа зобов'язана повернути майно і тоді, коли підстава, на якій воно було набуте, згодом відпала; положення цієї глави застосовуються незалежно від того, чи безпідставне набуття або збереження майна було результатом поведінки набувача майна, потерпілого, інших осіб чи наслідком події.

8.Аналізуючи установлені обставини справи та норми чинного законодавства суд прийшов до таких висновків.

8.1. У даному випадку має місце одностороння дія по перерахуванню грошей на користь іншої особи, оскільки докази укладення сторонами договору позики (як зазначає позивач), як і будь-якого іншого договору у справі відсутні.

У матеріалах справи відсутні як докази укладення сторонами у письмовій формі вказаної у банківській виписці угоди (договору позики) як одного цілісного документа, так і докази фіксації факту вчинення правочину у кількох документах. Виписка ж банку не містить усіх істотних умов вказаної у ній угоди позики та не містить згоди обох сторін на укладення такого договору, тому не є доказом укладення такої угоди, однак вона є доказом перерахування коштів. Вона є одностороннім документом ТОВ "Родень-М" і не фіксує волю іншої сторони, ТОВ "Райд-ЛТД". Будь-який письмовий документ, який підтверджує згоду ТОВ "Райд-ЛТД" на укладення цього правочину відсутній.

Отже, правові підстави для перерахування коштів ТОВ "Родень-М" і їх набуття ТОВ "Райд-ЛТД" відсутні. Запис у платіжному документі щодо призначення платежу не є правовою підставою виникнення такого виду зобов'язання, як позика, і вчинення цього правочину не підтверджено доказами.

Безпідставне набуття майна ТОВ "Родень-М" відповідачем, ТОВ "Райд-ЛТД", невиконання відповідачем вимоги про повернення безпідставно набутого майна відповідно до ст.1212 і ст.530 Цивільного кодексу України є правовою підставою для стягнення заявленої суми боргу у розмірі 150000 грн. у примусовому порядку.

8.2. Суд відхиляє доводи позивача про те, що часткове повернення відповідачем отриманих ним від позивача коштів є конклюдентними діями по укладанню договору (установленню відповідних правовідносин з позивачем).

Так, відповідно до ст.638 ЦКУ договір є укладеним, якщо сторони в належній формі досягли згоди з усіх істотних умов договору, відповідно до ст.1046 договір позики є укладеним з моменту передання грошей, отже на момент передачі грошей сторони повинні були досягти згоди на укладення договору позики. Оскільки кошти поверталися через певний проміжок часу після моменту їх перерахування, то такі дії не можна вважати діями, які свідчать про укладання договору до моменту перерахування грошей.

Таким чином, за відсутності доказів укладання договору позики, відсутні підстави для застосування ст.1048 Цивільного кодексу України щодо нарахування процентів від суми позики, тому у задоволенні позову у цій частині на суму 137925,00 грн. необхідно відмовити.

8.3. Вимога про стягнення з відповідача пені за несвоєчасне виконання грошового зобов'язання у розмірі 8280,00 грн. також задоволенню не підлягає виходячи з наступного.

Згідно з ч.6 ст.231 Господарського кодексу України штрафні санкції за порушення грошових зобов'язань встановлюються у відсотках, розмір яких визначається обліковою ставкою Національного банку України, за увесь час користування чужими коштами, якщо інший розмір відсотків не передбачено законом або договором.

Оскільки договір про надання фінансової допомоги відсутній, то сторонами не визначено розміру пені. Законом такий розмір також не визначено. Отже підстав для нарахування пені у даному випадку немає.

8.4. Відповідно до ч.2 ст.625 Цивільного кодексу України позивач вправі вимагати сплати відповідачем заборгованості з урахуванням офіційного індексу інфляції.

Відповідно до розрахунку, наданого позивачем, інфляційні за весь період прострочення з 01.03.2020 по 31.03.2020 складають 450,00 грн.

Розрахунок позивача за вказаний ним період є вірним і відповідачем не оспорується.

8.5. Згідно із ст. 625 Цивільного кодексу України, позивач має право на стягнення 3% річних з простроченої суми.

Розрахунок позивача на суму 1294,52 грн. за вказаний ним період з 25.01.2020 по 08.05.2020 є вірним і відповідачем не оспорується.

8.6. За таких обставин, позов в частині стягнення з відповідача 3% річних у сумі 1294,52 грн. та інфляційних втрат у сумі 450,00 грн. підлягає задоволенню.

Керуючись ст.7 Кодексу України з процедур банкрутства, ст.238, 241 ГПК України, суд

ВИРІШИВ:

1. Позов задовольнити частково.

Стягнути з Товариства з обмеженою відповідальністю "Райд ЛТД" (вул.Смілянська,118, кім.211, м.Черкаси, 18001, ідентифікаційний код 37754536) на користь фізичної особи-підприємця Омельченка Сергія Васильовича (вул.Седова,35, кв.55, м.Черкаси, 18005, реєстраційний номер облікової картки платника податків 29761120751) 150000,00 грн. безпідставно отриманих коштів, 1294,52 грн. 3% річних та 450,00 грн. інфляційних втрат, – разом **151744,52** грн. (сто п'ятдесят одна тисяча сімсот сорок чотири гривні п'ятдесят дві копійки).

2. У решті вимог відмовити.

Рішення набирає законної сили законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги, якщо апеляційну скаргу не було подано. Рішення суду може бути оскаржене до Північного апеляційного господарського суду через суд першої інстанції в порядку та у строки, встановлені статтями 256-258 та п.17.5 розділу XI Перехідні положення Господарського процесуального кодексу України, які продовжуються на строк дії карантину.

Повне судове рішення складено і підписано 21.07.2020.

Направити це судове рішення позивачу, відповідачу.

С у д д я

Хабазня Ю.А.